

HET **NEDERLANDS INSTITUUT VAN PSYCHOLOGEN** IS DE GROOTSTE BEROEPSVERENIGING VAN PSYCHOLOGEN, HOUDT DE ONTWIKKELING VAN HET VAKGEBIED IN HET OOG EN BEHARTIGT DE BELANGEN VAN PSYCHOLOGEN DOOR TE ZORGEN DAT ZIJ GEHOORD EN GEZIEN WORDEN BIJ ALLE PARTIJEN DIE ERTOE DOEN. IEDERE MAAND LEGGEN WE VERSCHILLENDE BETROKKEN NIP-LEDEN EN NIP-MEDEWERKERS EEN VRAAG VOOR: **WAT HOUDT U ZOAL BEZIG EN WAT MERKT U VAN HET NIP?** EEN KIJKJE IN ONS BREDE EN DIVERSE VAK!

Vier vragen aan... Yasmine Woudenberg

Yasmine Woudenberg (21) is netwerkcoördinator bij het landelijk bestuur van SPS-NIP. Na haar bestuursjaar gaat ze verder met de master Applied Cognitive Psychology aan de Universiteit Leiden.

Wat wilde je als kind worden?

'Advocaat. Ik wilde mensen helpen. Ik vond het vroeger bijvoorbeeld al leuk mijn moeder te helpen met koken. En als mijn oom en tante last hadden van hun rug, gaf ik ze een massage. Toen ik erachter kwam dat je als advocaat mogelijk moordenaars en zware criminelen moet vrijpleiten, besloot ik dat een baan als advocaat niet voor mij was weggelegd. Daarna twijfelde ik heel lang tussen geneeskunde en psychologie. Het interessante aan psychologie vind ik dat je niet ziet wat er in iemands hoofd omgaat. Ik interesseer me in de beweegredenen van anderen. De effecten van hormonen, neurotransmitters en voeding op gedrag vind ik ook interessant.'

Waar lig je weleens wakker van?

'Van de opwarming van de aarde. Er leven virussen in de permafrost van Tibet, als die door temperatuurstijgingen vrijkomen, kunnen er nog meer pandemieën ontstaan. Helaas maak ik me vooral zorgen over dat soort dingen, dingen waar ik zelf niet veel aan kan doen.'

Wat heb je sinds je in februari in het bestuur trad, gedaan voor (SPS-)NIP?

'Toen ik begon, wilde ik studenten graag helpen zich beter op de toekomst voor te kunnen bereiden. Bijvoorbeeld door alle richtingen van alle verschillende opleidingen met elkaar in verbinding te brengen. Dat heb ik samen met mijn bestuursgenoten gedaan door onder meer de blog The Life of a Psychologist nieuw leven in te blazen, waarin psychologen van over de hele wereld over hun werk vertellen. We hebben ook zelf de podcast Hersenkrakers opgezet.'

Wat is het meest waardevolle dat je tijdens je bestuursjaar leerde?

'Tijdens mijn studie leerde ik minder hoe je goed samenwerkt. En ook minder hoe je omgaat met verantwoordelijkheden. Tot nu toe in het bestuursjaar wel. Ik heb ook het NIP beter leren kennen. Daardoor ben ik weer beter voorbereid op de toekomst. Ik zou studenten aanraden om lid te worden van SPS-NIP omdat het goed is voor je netwerk, en omdat je binnen de psychologie

'Het is makkelijk te denken dat iedereen net zo in elkaar zit als jijzelf'

breder georiënteerd raakt. Bovendien laat je zien dat je écht psychologie studeert. Tijdens mijn bestuursjaar heb ik ook geleerd dat iedereen anders is. Het is makkelijk te denken dat iedereen net zo in elkaar zit als jijzelf. Maar dat is natuurlijk niet zo. Iedereen reageert ook anders. Zelf kan ik bijvoorbeeld nogal lang van stof zijn. Inmiddels weet ik dat niet iedereen dat prettig vindt. Ik probeer daar rekening mee te houden door wat vaker eerst de conclusie van mijn verhaal te vertellen, en daarna pas allerlei zijpaden in te duiken. Het is trouwens ook inspirerend dat iedereen weer anders reageert. Daar leer je van dat je zelf ook zo kunt reageren.'

Astrid van Jaarsveld

GZ-psycholoog en praktijkhouder van PHHaastrecht

'Vijftien jaar geleden zag ik op de NIP-site een praktijk ter overname, in het dorp naast mijn woonplaats. Mijn passie en wens is om iedereen te helpen. Net zoals

ikzelf in mijn leven hulp kreeg. Vanaf dat ik samen met mijn partner Ad praktijkhouder ben, hebben we veel gewerkt. Inmiddels is de praktijk uitgegroeid tot een instelling met twaalf locaties en 45 werknemers.

Sinds het begin werken we zonder wachtlijst. Dat kan onder meer omdat alle administratieve taken door ondersteuners gedaan worden en we cliënten direct digitale behandelprogramma's aanbieden. Daarnaast besteden we aandacht aan 'uitstroom', zodat agenda's niet vol zitten met cliënten voor wie afscheid nemen van de veiligheid van een praktijk moeilijk is.

Alleenzaam

In 2019 werkte in mee aan het tv-programma Alleenzaam dat nu op de buis is. Dat was leuk en uitdagend. Ik had zin om te laten zien hoe psychologen écht werken. Vaak komt ons werk niet goed uit de verf op televisie.

Het werk op de praktijk houdt nooit op, er staan altijd weer nieuwe cliënten op ons deurtje te kloppen. Momenteel neem ik wat meer tijd voor mezelf. Mijn dagen beginnen met het screenen van ingevulde vragenlijsten van nieuwe cliënten. Vervolgens stuur ik ze een uitgebreid bericht met uitleg over het begin van hun behandeling. 's Middags probeer ik vaker te beeldhouwen, dat doe ik in harde steen. Maandag lukte dat niet helemaal want we hadden een afspraak met de bank.

Beeldende therapie

Beeldhouwen doe ik graag op de Hartenmakerij. Dat ligt op een melkveebedrijf en er lopen koeien, kalfjes en jonge katten rond, en

de boerderijhond Sammy. Op woensdagen zijn daar groepen beeldende therapie, dus dan werk ik thuis of op kantoor. De cliënten in die groepen worden voorbereid op uitstroom uit de ggz. Ze werken er individueel, in de groep, aan het verinnerlijken van hetgeen ze leerden in de meer verbale therapieën. Beeldend werken boort een emotionele laag aan, die verbaal niet voor iedereen is aan te raken. Cliënten zoeken tijdens de groepstherapie ook contact met elkaar.

Ik heb mijn hart verloren aan kunstzinnige therapie, met name het beeldhouwen in steen. Het laat ons terug naar de basis keren. Ik ben blij dat er een stroom wetenschappelijk onderzoek naar kunstzinnige therapie op gang is gekomen in Nederland. De combinatie van praten en met je handen werken is echt een kwaliteitsverbetering in therapie. EMDR is trouwens mijn favoriete verbale therapie. Invoelen en afstand houden; het is een hele kunst!

'Ik heb mijn hart verloren aan kunstzinnige therapie, met name het beeldhouwen in steen. Het laat ons terug naar de basis keren.'

Woensdag, donderdag en vrijdag had ik een aantal gesprekken met (potentieel toekomstige) collega's. Contact met onze collega's vind ik belangrijk. Eén gesprek ging over talentontwikkeling. De centrale vraag bij dat soort gesprekken is of de collega het gevoel heeft dat zijn of haar talenten binnen PHHaastrecht genoeg tot uiting komen. Het ging ook over wat goed gaat en wat nog verfijnd kan worden. Tot slot spraken we dankbaarheid naar elkaar uit.'

Psychologen werken overal: van de gezondheidszorg tot het onderwijs en het bedrijfsleven. In deze rubriek geven vakgenoten een kijkje achter de schermen. Wil je ook vertellen over je werkdag? Mail naar communicatie@psynip.nl

Scriptieprijs gaat naar onderzoek over vluchtelingen

Eind september ontving Therese Wong de scriptieprijs Psychotrauma van de sectie GGZ. Uit haar onderzoek blijkt dat **TROSES** niet altijd werkt. **TROSES** is een interventie om de self-efficacy, 'het geloof in eigen kunnen', van vluchtelingen te verbeteren en stress gelinkt aan de migratie te verminderen.

'In 2019 waren er meer mensen op de vlucht dan ooit,' vertelt Therese Wong. 'Ruim een derde van hen ontwikkelt een depressie, PTSS of een angststoornis. De geestelijke gezondheidszorg is in veel landen niet toereikend. En taal-, en cultuurbarrières zijn belemmerend tijdens behandelingen,' legt ze uit.

TROSES

Daarom is er **TROSES: Seven Recovery Oriented Survivor Empowerment Strategies**, een transdiagnostische interventie die zich richt op het verbeteren van de zogeheten self-efficacy. Dat is het vertrouwen dat mensen hebben in hun eigen vermogen om specifiek gedrag in verschillende omstandigheden uit te voeren. **TROSES** richt zich daarnaast op het verminderen van actuele stress, die vaak gelinkt is aan het migreren. De interventie beoogt onder meer brede inzetbaarheid. Wong onderzocht in haar masteronderzoek bij ARQ Centrum '45 of dat daadwerkelijk het geval is. Daarvoor testte ze het effect van de interventie op vluchtelingen die niet in behandeling zijn voor psychische problemen, en waarvan onduidelijk is of ze psychische klachten hebben. Uit eerder onderzoek blijkt de algemene mentale gezondheid en de self-efficacy van vluchtelingen die wel in behandeling zijn te verbeteren.

Geen effect

Maar uit de resultaten blijkt dat **TROSES** geen effect heeft op de mentale gezondheid en de self-efficacy van de deelnemers. 'Mijn resultaten lijken aan te tonen dat **TROSES** niet zomaar in verschillende doelgroepen gegeven kan worden. Vervolgonderzoek moet in kaart brengen welke factoren allemaal van invloed zijn op de effectiviteit van de interventie' aldus Wong.

Volgens jury-, en NIP-lid, Rolf Kleber, emeritus hoogleraar Psychotraumatologie (Universiteit Utrecht), heeft Wong de prijs gewonnen vanwege haar interessante en originele onderwerp. 'Het is een maatschappelijk relevant thema,' zegt hij. 'En verklaringen voor

waarom de methode niet in een niet-klinische populatie werkt, worden in de discussie goed uitgelegd.'

Aanmoedigen

Kleber vindt het belangrijk om op deze manier aandacht te besteden aan het onderzoek van masterstudenten. 'Het zijn doorgaans leuke, enthousiasmerende onderwerpen, en het niveau van scripties is vaak hoog.

De meeste scripties verdwijnen toch ergens in een lade en worden niet meer gelezen. Dat is zonde.' Kleber vindt het bovendien belangrijk

studenten aan te moedigen in de wetenschap te gaan werken. 'Binnen universiteiten en onderzoeksinstituten zijn er niet zoveel junior-posities. En studenten psychologie, met name in de richting van de klinische psychologie, zijn geneigd naar de hulpverlening te kijken. Terwijl Nederland in verhouding erg goed is in wetenschappelijk onderzoek. Het is zinvol studenten daarop te wijzen.'

Eerste DSM

Met haar prijs, van €350,- aan opleidingsbudget, gaat Wong een DSM-5 aanschaffen. 'Ik heb nog geen eigen exemplaar en dat kan natuurlijk niet als bijna-afgestudeerd psycholoog!' Na het afronden van haar master klinische psychologie aan de Universiteit van Amsterdam volgt waarschijnlijk een tweede master: Conflict Studies and Human Rights. 'Ik heb een sterke affiniteit met psychotrauma en het lijkt me bijzonder om als psycholoog in de humanitaire hulpverlening te werken. En onderzoek doen sluit ik zeker niet uit.'

Hoe het NIP kan bijdragen aan toegankelijke psychische zorg voor vluchtelingen? 'Het NIP kan een sleutelrol spelen in voorlichting over psychotrauma, en hierbij ook actief de nieuwe generatie psychologen betrekken,' zegt Wong. 'Daarnaast kan het NIP inzetten op deskundigheidsbevordering door aandacht te creëren voor interculturele psychodiagnostiek, het ontwikkelen van een breed expertisenetwerk, of door het organiseren van themadagen en webinars.'

ETHISCH SPREEKUUR

Hebben
ouders altijd recht
op inzage in het
dossier van hun
kind?

Tijdens het wekelijkse spreekuur Beroepsethiek leggen NIP-leden allerlei ethische kwesties rond het werk voor aan Rosalinde Visser, senior stafmedewerker beroepsethiek. **IN DEZE RUBRIEK STELLEN WE HAAR EEN VEELVOORKOMENDE VRAAG.**

'De behandeling van minderjarigen roept altijd veel vragen op. Het kan voor jou als psycholoog namelijk een complexe situatie opleveren waarin zowel de ouders als de minderjarigen bepaalde rechten hebben. Ouders met gezag over hun kind hebben als wettelijk vertegenwoordigers in principe recht op informatie over hun kind. In ieder geval voor zover dat nodig is om toestemming te geven voor behandeling en/of onderzoek. Het is belangrijk dat ouders betrokken zijn. De ouder zonder gezag heeft, wanneer deze daar zelf om vraagt, alleen recht op informatie op hoofdlijnen. Voor inzage is de toestemming van de ouder met gezag en /of de minderjarige nodig. De verschillende leeftijdscategorieën zijn daarbij van groot belang (artikel 7 Beroepscode). Bij minderjarigen tot 12 jaar hebben ouders in principe recht op volledige informatie en inzage in het dossier. Tenzij je als psycholoog oordeelt dat de inzage van ouders ernstige schade aan het belang van de minderjarige toebrengt. Dat kan bijvoorbeeld doordat bepaalde letterlijke uitspraken van de minderjarige over (een van) de ouders het kind in een kwetsbare of zelfs onveilige situatie zou kunnen brengen. Als goed hulpverlener kan je als psycholoog dan besluiten om de inzage te beperken, bijvoorbeeld tot de hoofdzaken. Dat geldt ook voor een kopie. Het is dan belangrijk om je afwegingen zo concreet mogelijk te maken, zorgvuldig te onderbouwen en vast te leggen in het dossier.

De categorie minderjarigen tussen 12 en 16 jaar is in de praktijk een ingewikkelde, waarbij ook het onderscheid speelt tussen het recht op informatie en het recht op inzage in het dossier. Als het gaat om het informeren van ouders speelt de mening van de minderjarige zelf met het stijgen van de leeftijd, en de toenemende zelfbeschikking, een steeds belangrijker rol. Die mening dien je als psycholoog nadrukkelijk bij de eigen afwegingen te betrekken, al is het uiteindelijk je eigen professionele oordeel om de informatie te beperken. Als het gaat om het dossier hebben ouders echter geen recht op inzage. Bespreek het verzoek eerst met de minderjarige en vraag om toestemming. Bij de leeftijd vanaf 16 jaar is het klip en klaar: daar beslist de minderjarige geheel zelfstandig, zowel over de informatie aan ouders als over de inzage in het dossier.

Maar toestemming van de minderjarige houdt geen verplichting in om de inzage ook daadwerkelijk (volledig) te geven. Dat is en blijft de verantwoordelijkheid van de psycholoog als goed hulpverlener.'

Heb je zelf een vraag over de ethische aspecten van het beroepsmatig handelen als psycholoog?

Het spreekuur Beroepsethiek vindt altijd op dinsdag plaats van 09:30 uur – 12:30 uur. Via **030 – 820 15 00** (keuze 1) kom je via het informatiecentrum in contact met Rosalinde. Is het (te) druk? Neem dan via het contactformulier contact op: [psynip.nl/contactformulier](https://www.psynip.nl/contactformulier)